

Nøgleord: Samtykke, informeret, habil, behandling, videregivelse, helbredsoplysning

Informeret samtykke til sundhedsfaglig behandling, indhentning af helbredsoplysninger, videregivelse af helbredsoplysninger til brug for behandling og borgers samtykkekompetence.

Målgruppe

Alle medarbejdere der udfører sundhedsfaglig behandling, også ved videredelegering og opgaveoverdragelse, er omfattet af instruksen.

Formål

Formålet er at sikre borgernes retssikkerhed, selvbestemmelsesret og medinddragelse i forbindelse med sundhedsfaglig behandling.

Fremgangsmåde

Ny borger i forvaltningen:

- Ved ny borger som skal modtage en lægeligt ordineret sundhedslovsindsats, har ordinerende læge/udskrivende sygehusafdeling indhentet borgerens samtykke til behandlingen samt til videregivelse af helbredsoplysninger til kommunen.
- Dette samtykke indebærer desuden at behandlende personale i kommunen uden yderligere samtykke må indhente borgerens helbredsoplysninger ved opslag i den elektroniske omsorgsjournal. Dette gælder også ved opslag i Sundhedsjournalen (her må der udelukkende tilgås oplysninger, der er relevante for den konkrete behandling).
- I forbindelse med den sygeplejefaglige udredning herunder indhentning af helbredsoplysninger, medicin mm skal udredende sygeplejerske tage stilling til borgerens habilitet og samtykkekompetence på baggrund af fyldestgørende information om aktuelle behandlingsforløb.
- Hvis der opstår tvivl om borgerens habilitet og samtykkekompetence, skal der via korrespondance rettes henvendelse til borgers egen læge. Det er en lægelig vurdering at afgøre, om en borger er varigt inhabil.
- En sundhedsperson kan vurdere, at en borger kan varetage deres egne interesser og forstå information om sin behandling. Samtykket skal være frivilligt, konkret og aktuelt.
- Ved ændringer i behandlingsplanen, skal der indhentes fornyet samtykke til behandlingen
- Ved behov for videregivelse af helbredsoplysninger til brug for behandling i eksisterende behandlingsforløb til egen læge mv, skal der ikke indhentes samtykke
- Ved nyopstået sygdom og behov for videregivelse af helbredsoplysninger til brug for behandling skal der indhentes samtykke. Samtykket skal fremgå af korrespondance til behandlingsansvarlige læge.

Borgere i eksisterende behandlingsforløb:

- Ved ændringer i behandlingsplanen eller ved nye oplysninger skal der indhentes fornyet samtykke til behandlingen
- Ved behov for videregivelse af helbredsoplysninger til brug for behandling i eksisterende behandlingsforløb til egen læge mv, skal der ikke indhentes samtykke.
- Ved nye sygdomssituationer skal der indhentes samtykke til videregivelse af helbredsoplysninger til egen læge mv. Samtykket skal fremgå af korrespondancen til behandlingsansvarlige læge.
- Behandlende sundhedsperson skal indhente samtykke inden ny behandling iværksættes.

- Oftest vil dette i praksis betyde, at eks. Sygeplejerske, social- og sundhedsassistent eller terapeut skal formidle fyldestgørende information om den ordinerede behandling, herunder risici for almindelige bivirkninger og komplikationer (f.eks. behandling med paracetamol mod smerter som læge ordinerer uden at se borger).
- Borger skal modtage informationen uden at bede om den, men har ret til ikke at ville modtage informationen.

Journalføring:

- Borgers samtykkekompetence skal fremgå af skema "samtykke kompetence/handleevne" – udfyldes via "overblik - sag sygepleje"
- Information om helbredstilstand og den ordinerede behandling/iværksatte behandlingsplan samt borgerens samtykke til behandlingen skal fremgå af handlingsanvisningen for den relevante sygeplejetilstand under "borgers indsats".
 - F. eks: "Borger er informeret om de hyppigste bivirkninger og accepterer behandlingen" eller "borger er informeret om behandlingen og relevante risici og accepterer behandlingen".
- Samtykke til videregivelse af helbredsoplysninger skal fremgå af korrespondance til læge mm
- Samtykke til videregivelse af helbredsoplysninger til læge skal dokumenteres i skema "helbredsoplysninger – enkeltstående samtykke" under "videregivelse af helbredsoplysninger". Skemaet udfyldes via "Sag sygepleje"
- Borger skal have information om muligheden for at trække samtykke til indhentning og videregivelse af helbredsoplysninger til brug for behandlingen tilbage.
- Sker dette, skal borgeren informeres om konsekvenserne ift muligheden for at varetage den lægeligt ordinerede behandling. Dette skal journalføres i relevant handlingsanvisning. Leder skal involveres mhp, om læge mod borgers ønske skal informeres om konsekvenserne for at varetage behandlingsplanen.
- Hvis borger i forbindelse med konkret behandlingsbehov helt eller delvist ikke ønsker at afgive samtykke til indhentning eller videregivelse af helbredsoplysninger, skal dette dokumenteres i skema "helbredsoplysninger – enkeltstående samtykke" under "indhentning af helbredsoplysninger" eller "videregivelse af helbredsoplysninger". Skemaet udfyldes via "Sag sygepleje".

Vedhæftede filer (evt.)

Definition af begreber

Sundhedsfaglig behandling:

Behandling der iværksættes efter Sundhedsloven og som varetages af såvel autoriseret sundhedspersonale som øvrige ansatte, der varetager videredelegerede og opgaveoverdragede sundhedslovsydelser. Sundhedsfaglig behandling må i udgangspunktet ikke iværksættes eller fortsættes uden borgerens informerede samtykke.

Videregivelse af helbredsoplysninger:

Med borgers samtykke kan sundhedspersoner videregive oplysninger til andre sundhedspersoner om patientens helbredsforhold og andre fortrolige oplysninger i forbindelse med behandling af patienten.

Informeret samtykke:

Samtykke der er givet på grundlag af fyldestgørende information om den påtænkte/fortsatte behandling/behandlingsplan. Skal indhentes i forbindelse med nye sygdomssituationer og ved nye oplysninger og ændringer i eksisterende. Omfang og måden informationen gives på, skal tilpasses den enkelte borger, sygdomssituation samt behandlingen og sikre at borgeren forstår indholdet og betydningen.

Samtykkekompetence:

Enhver borger fra og med det fyldte 15 år har kompetence til at afgive samtykke.

Borger har også ret til ikke at vide og kan frabede sig information om behandling mm og stadig acceptere samt modtage behandling.

For borgere under 15 år, varetager forældremyndighedsindehaver samtykket.

For varigt inhabile borgere varetages samtykket af nærmeste pårørende eller af værge. Alternativt handles i overensstemmelse med instruks for "Generelt informeret samtykke til mindre behandlinger af varigt inhabile patienter", se Håndbogen.

Referencer

Sundheds- og ældreministeriet, Bekendtgørelse om information og samtykke i forbindelse med behandling og ved videregivelse og indhentning af helbredsoplysninger m.v. BEK nr 359 af 04/04/2019

<https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2019/359>

Vejledning om information og samtykke og om videregivelse af helbredsoplysninger mv. VEJ nr 161 af 16/09/1998.

<https://www.retsinformation.dk/eli/mt/1998/161>

Styrelsen for Patientsikkerhed – Om informeret samtykke og journalføring heraf. November 2021.

<https://stps.dk/Media/638230190583200610/V%C3%A6rd%20at%20vide%20om%20informeret%20samtykke%20og%20journal%C3%B8ring%20heraf.pdf>

Godkendt af kvalitetsudvalget februar 2026

Ansvarlig enhed

Kvalitet & Sammenhæng

Revisionsdato

